

Borivoje Dimitrijević

Destruktivno

društvo i

njegovi

prijatelji

(Ima li spasa PRIRODI i ČOVEKU ?)

SVOJ OJ GENERACIJI

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

**1941. bilo je
nas
u četvrtom razredu
Kruševačke gimnazije
150 petnaestogodišnjaka.
Od toga je bilo 47 ženskih.
Kada smo se po ratu 1946.
prebrojali bilo nas je manje
59 (i slovima: pedeset i devet)
i to , uglavnom, muškaraca .
Nijedan nije umro prirodnom smrću!
GENERACIJA ISKASAPLJENA
U I M E Č E G A ?**

UMESTO UVODA

Da odmah na početku damo odgovor na postavljeno pitanje u naslovu knjige. Kakvo danas NAUKA zauzima mesto u ljudskom društvu kakva je današnja KLASA NA VLASTI i kakvi su odnosi između njih s jedne strane, a s druge strane, kakav je odnos njihov i ostalih članova ljudskog društva prema PRIRODI, izgleda - SPASA NEMA!

Da to nije samo moj subjektivan zaključak, navešću nešto iz godišnjeg izveštaja za 1993. godinu UNEP-a (Program za zaštitu životne sredine Ujedinjenih nacija) datog Ujedinjenim nacijama od strane autora dr. Mustafe Tombe. U tom izveštaju se govori:

"Da nas činjenice primoravaju da udvostručimo napore i da je krajne vreme da se otreznimo. Dalje se beleži porast gladi i sve veći jaz između bogatih i siromašnih; da svaki dan umire 35000 mališana od gladi; da će se u narednih dvadeset godina svetsko stanovništvo povećati za 1,7 milijardi ljudi, od toga će većina biti u nerazvijenim zemljama; da za to vreme siromašniji će postati još siromašniji, a bogati još bogatiji;

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

da do 2000. godine treba očekivati smanjenje ozonskog omotača u letnjem periodu za pet do deset odsto u pojasu srednje geografske širine; da zbog toga treba očekivati porast: raka kože, slepila usled katarakte, slabljenje imunološkog sistema i smanjenje prinosa i roda biljaka; da najavljene klimatske promene mogu da izazovu drastični pad proizvodnje u poljoprivredi, povećanje suše i podizanje nivoa mora, čime će se nesumnjivo ugroziti priobalska naselja; da je već sada preko 900 miliona stanovništva u gradovima izloženo nezdravom uticaju sumpor-dioksida, kao da je preko milijardu stanovnika gradova izloženo previsokim količinama štetnih čestica; da je erozija ugrozila plodne oranice; da je od osnivanje UNEP-a 1972. godine do danas potrošnja hemiskih đubriva udvostručena; da je u posebnoj opasnosti gotovo četvrtina biološkog sveta čiji se nestanak očekuje u sledećih dvadeset do trideset godina; da svakog dana izčezava sto do tristotine živih vrsta; da kitova ima manje od deset hiljada i da je blizu tri hiljada životinjskih vrsta na listi ugroženih; da je sve to POSLEDICA AGRESIVNOG DELOVANJA LJUDI i njihova nebriga za sutrašnjicu; da je rezultat takvog stanja posledica što se godišnje ispušta oko 99 miliona tona sumpor-dioksida i 125 miliona tona

ugljen-monoksida; da je samo u SAD 1990. godine registrovano 32.000 potencijalnih opasnih deponija; da širom sveta 1,3 milijardi ljudi troši drvo za ogrev brže nego što se šume obnavljaju; da su šume uopšte ugrožene i to 35% samo u Evropi; da su poslednjih pedeset godina tla mnogih šuma postala kiselija, a da je oko 75% šuma ugroženo od sumpora i da se 6,5 miliona tona otpadaka godišnje baci u more."

Autor uzveštaja zvoni na uzbunu! KOME? Da se nema kome obratiti najbolje nam govori ishod konferencije o klimi održane u Berlinu aprila 1995. Tada je utvrđeno da ništa nije uradjeno u tom pogledu od konferencije u Rio de Ženeriju održane 1992.godine iako su deklaraciju konferencije o zaštiti čovekove sredine potpisali najodgovorniji ljudi na vlasti svih država Ujedinjenih naroda. To ukazuje samo na to koliko je velika inercija ljudskog destruktivizma i postavlja se logičko pitanje **MOŽE LI SE ZAUSTAVITI? ILI, MOŽE LI SE, BAR, AGONIJA ČOVEČANSTVA, PRIRODE I SVEGA ŽIVOG U NJOJ PRODUŽITI?**

Pitaćete se zašto onda pišem o tome? Ima više razloga. Pored mogućnosti da nauka uspe da nađe neko rešenje (možda i nije dockan), sigurno postoji mogućnost da se agonija produži. To je jedan od razloga.

Drugi je dat u posveti. Izginula je jedna generacija bivše Jugoslavije, ali izginule su i drugde pre i posle moje. U IME ČEGA? Vođeni su od ljudi i partija sa parolom da će se REVOLUCIJOM rešiti svi problemi ovog sveta, pa i destruktivizam! Gde smo danas mi, a i drugi, je jasno - **LJUDSKO DRUŠTVO JE UŠLO U JOŠ VEĆI DESTRUKTIVIZAM I U BEZNAĐE!** Naime, posle pobune generacije 1968. godine i poloma našeg "samoupravnog socijalizuma" i "real-socijalizma" više nema ni objektivnih, ni subjektivnih snaga koje se ne bi kao predhodne pravile da znaju, već bi stvarno i znale ŠTA DA SE URADI PROTIV DESTRUKTIVIZMA LJUDSKOG DRUŠTVA I KOJE BI MOGLE DA TO I PRAKTIČNO SPROVEDU! REZULTAT TE PROBE I POKUŠAJA TIH NEZNALICA JE **GENOCID** PARTIJE NAD VLASTITIM NARODOM! IZGINULO SE ZA IDEJE KOJE NISU OSTVARENE!

Treći razlog se nalazi u jednoj anegdoti o Nasradin Hodži:

" Nasradin Hodža je živeo u gradu Akšehiru koji je ležao na obali jezera. Jednog dana meštani su videli Nasradin Hodžu kako sipa jogurt u jezero, pa ga upitali:

- Aman, Hodža, ti si tako učen i pametan, valjda ne veruješ da će se celo jezero u jogurt pretvoriti?

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

- Bezbeli, nisam toliko glup da verujem da će od jezera da postane jogurt, ali neka VAM JE ZNANO U ŽIVOTU TREBA SVE PROBATI I POKUŠATI."

Tako i ja probam i pokušavam.

Do današnjih dana bilo je više proba i pokušaja. Istorijski je zapisano da ti pokušaji i probe se protežu od pre pet hiljada godina a to ne znači da ih nije bilo i pre. Da spreče destruktivno kretanje ljudskog društva probali su i pokušali: Mojsije, Zoroastra, Konfučije, Hesiod, Muhavir, Teokrit, Heraklit, Platon, Hristos, Vergilije, Moncije, Hsun-Tru, Buda, Muhamed, Lao Tse, Ruso, Oven, Marks, Engels, Lenjin, Markuze, From, Gulbrajt i drugi. Da su svi ti pokušaji propali većini je danas jasno. Ali malo kome je jasno kakva nam je perspektiva.

Svrha ovog pisanja je, prvo, da se o našoj ovozemaljskoj perspektivi na popularan način upozna većina zainteresovanih za budućnost, pa i ako **NEKI I HOĆU NEŠTO DA U TOM POGLEDU URADE - I DA ZNAJU ŠTA TREBA DA URADE KAKO SE NE BI PONOVILO GENOCID.**

Drugo, da analizira uzroke takvog stanja društva i promašaje svih ideologija u pokušajima da spreče destruktivno kretanje istog. Mnogo je uzroka promašaja, a i mnogi su od njih

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

parcijalno razmatrani, što je osnovni, po meni, uzrok promašaja. Pokušaji nekih da svestrano razmotre te uzroke su se izjalovili, jer su pogrešno, ili nikako, shvatili uzroke koje treba promeniti u dosadašnjem kretanju ljudskog destruktivizma.

Ovde se pokušava jedno integralno - holističko razmatranje kretanje ljudskog društva. Izbegavaju se determinističke i istorijske metode koje su se pri analizama uglavnom dosada koristile, ili se još i danas koriste. Ovde će se koristiti metoda sistema koja dopušta sveobuhvatno - holističko posmatranje kretanje: prvo, čoveka kao vrste, drugo, ljudskog društva i, treće, prirode praktično od nastanka života pa do današnjih dana.

Ovo delo nije samo analiza, odnosno moje viđenje problema čovečanstva. Ono sadrži na kraju šta treba u sadašnjem društvu, prema mom dubokom ubeđenju, da se promeni i na koji način. Svestan sam da je to samo jedna od više mogućnosti, kao i da ima i boljih rešenja. Ja ih ne u ovom trenutku ne vidim pa ih prepuštam drugim autorima.

O svim ovim problemima pročitao sam veliki broj dela i članaka raznih autora koji su, uglavnom, svi pobrojani na kraju

knjige. Nešto je i vlastito iskustvo kao rukovodioca u primeni saznanja pojedinih autora u konkretnoj praksi - u preduzeću. Ono što je u ovom delu moje, to je samo sređivanje tog saznanja i aplikacija istog u analizama, kao i medjusobno povezivanje u novu celinu radi eventulne praktične primene u budućnosti. Ima tema koje su na izgled van opsega naslova knjige. To je, po mom mišljenju, najčešće zbog toga što se ovoj temi prilazi na sasvim drugi način i rešenje problema nisam video bez tih razmatranja.

Ovo nije naučno delo i zato se izvinjavam živim autorima i čitaocima što autore nisam navodio u tekstu. Živi autori će lako prepoznati svoje, čitaoci će se setiti da su to već negde ranije pročitali. Kurzivi su uglavnom moji.

Hvala na razumevanju.